

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Sairaalaopetus ja sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelu sekä monialainen yhteistyö

7.5.2025

Tervetuloa webinaariin!

- **Webinaarissa vastataan etukäteen lähetettyihin kysymyksiin.** Kysymysdiat tunnistaa helposti muista esitysdioista.
- Osallistujat voivat lisäksi esittää kysymyksiä Q&A-palstalla – niihin vastataan mahdollisuuksien mukaan.
- Jos ongelmia äänen/kuvan kanssa, niin kirjaudu ulos Teamsista ja osallistu uudelleen
- Webinaarin aikana pidetään pieni tauko – muista jaloitella ja pyöritellä hartioita mahdollisuuksien mukaan myös esityksen aikana
- Esitysmateriaali lisätään webinaarin jälkeen [Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa](#) -sivulle
- Webinaarin jälkeen tallenne on katsottavissa kaksi viikkoa [Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa](#) -sivun kautta erillisellä Padlet –sivulla.
 - HUOM! Kuulija ei saa itse tallentaa webinaaria tilaisuuden aikana eikä tallenteesta

Webinaarin sisältö

OSA 1:

- Kysymyksiä ja vastauksia oppimisen tuen uudistukseen liittyen
- Monialainen yhteistyö
- Padlet: Kaksi teemaa, muistathan lisätä paikkakuntasi vastaukseen

Lyhyt tauko

OSA 2:

- Sairaalaopetus ja sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelu
- Oppimisen tuen uudistus: valtionosuusjärjestelmän edellyttämien tietojen ilmoittaminen esiopetuksessa – sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu
- Padletin purkua
- Opetushallituksen toimeenpanon tuki

Muistattehan vastata palautekyselyyn

Palautekyselylinkki tästä webinaarista lähetetään osallistujien sähköposteihin.

Kiitos, että vastaat!

Saadut palautteet on huomioitu siinä määrin kuin mahdollista teemawebinaarien suunnittelussa. Palautteiden yhteydessä esitettyihin kysymyksiin pyritään vastaamaan teemawebinaareissa.

Kysymyksiä ja vastauksia 24.4.

teemawebinaariin liittyen

**- hallintöpäätös, varhennettu oppivelvollisuus,
esiopetuksen poikkeava järjestäminen sekä
perusopetuksen aloituksen aikaistaminen ja
myöhentäminen**

Voidaanko lapsi siirtää lapsikohtaiseen tukeen ilman huoltajan suostumusta?

- On hyvä huomioida, että lapsikohtainen tuki tarkoittaa käytännössä viittä lapsikohtaista tukitoimea. Lasta ei siirretä lapsikohtaiseen tukeen, vaan hänen tuekseen kohdennetaan myös lapsikohtainen tukitoimi/tukitoimet, jos oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä vastaamaan hänen tarpeeseensa.
- Tavoitteena on toimia yhteistyössä huoltajien kanssa, mutta huoltajat eivät voi kieltäytyä oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta, eikä heidän suostumustaan tarvita lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arviointiin ja tuen toteuttamisen suunnitteluun. Tukea koskevaa päätöstä tehtäessä huoltajille tulee tarjota mahdollisuus tulla kuulluksi hallintolain mukaisesti ennen päätöksen tekoa, ja huoltajan ilmaisema näkemys esitetystä päätöksestä tulee saattaa tiedoksi päätöksentekijälle.

Mitä lasketaan apuvälineisiin? Sellaiset, joita esiopetuksen järjestäjä hankkii vai lasketaanko tähän kaikki lapsen tarvitsevat apuvälineet riippumatta siitä kuka hankinnasta vastaa (esim. hyvinvointialueen kautta tulevat kuulemisen tai liikkumisen apuvälineet)?

- Joillain lapsilla on käytössä esiopetuksessa apuvälineitä, joista terveydenhuolto päättää. Näiden apuvälineiden käytöstä tulee sopia yhdessä huoltajan ja tarvittaessa terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.
- Lääkinnälliseen kuntoutukseen tarvittavia apuvälineitä ei kuitenkaan järjestetä lapsikohtaisena tukitoimena. Päätös lapsikohtaisena tukitoimena käytettävistä apuvälineistä tehdään niistä apuvälineistä, joihin opetuksen järjestäjällä on päätösvalta.

Lapsikohtaisia tukitoimia koskevan päätöksen muutoksenhakuviranomaisena toimii aluehallintovirasto. Säilyykö päätöksessä tulkitsemis- ja avustajapalveluiden osalta muutoksenhakuosoitteena kuitenkin edelleen hallinto-oikeus?

- Jos samalla päätöksellä päätetään lapsikohtaisista tukitoimista 31 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tulkitsemis- ja avustajapalveluista, muista opetuspalveluista ja erityisistä apuvälineistä, haetaan päätökseen oikaisua aluehallintovirastolta.
- Jos päätös tehdään vain 31 §:n perusteella, päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Voiko huoltaja kieltäytyä varhennetusta oppivelvollisuudesta kun lapsi on 6-vuotias, 5-vuotiaana se on vapaaehtoista?

- Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjä päättää varhennetusta oppivelvollisuudesta ennen perusopetuksen alkamista. Huoltaja ei voi kieltäytyä, mutta huoltajaa tulee kuulla ennen päätöksentekoa.
- Pidentetyn/varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneella lapsella on oikeus osallistua esiopetukseen 5-vuotiaana. Oppivelvollisuuteen kuuluvaan esiopetukseen 6-vuotiaana lapsen tulee osallistua.

Jos lapsi ei ole vakassa tai eo:ssa varhennetusta opp.velv. päättää asuinkunta." Miten se on mahdollista, kun ei ole saatavilla pedagogisen asiantuntijan näkemystä lapsen oppimisesta?

- Varhennettua oppivelvollisuutta koskevaa hallintopäätöstä tehtäessä hyödynnetään lapsesta mahdollisesti annettuja psykologisia tai lääketieteellisiä lausuntoja tai muuta vastaavaa selvitystä. Päätöksenteon kannalta olennaista on, että lausunnosta tai selvityksestä käy ilmi, **miksi lapsi hyötyisi varhennetusta oppivelvollisuudesta**. Päätöstä tehtäessä voidaan myös hyödyntää terveydenhuollon kanssa yhteisesti aiemmin tai arvioinnin aikana muodostettua näkemystä lapsen tilanteesta.
- Päätös tehdään aina perustuen **lapsen tilanteen kokonaisarviointiin, hänen vahvuuksiinsa ja yksilöllisen tuen tarpeisiinsa**.

Miten enintään 20 lasta opetusryhmässä /opettaja -ryhmäkoon rajausta tulkitaan tilanteessa, jossa pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleva lapsi on aloittanut varhennetussa esiopetuksessa 5-vuotiaana ja esiopetus toteutuu varhaiskasvatusryhmässä, jossa ko. lapsi voi olla ainoa joka saa esiopetusta?

- Perusopetusasetuksen 2 § velvoitetta tulee soveltaa myös näissä tilanteissa eli ryhmässä voi olla enintään 20 lasta opettajaa kohden esiopetuksen aikana.

Webinaarin esitysdia todettiin: *20 lasta/opettaja ryhmäkorajaus koskee sekä koulussa että päiväkodissa järjestettävää esiopetusta*. Opetushallituksen sivuilla on ohjattu, että päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Mitä tuo ryhmäkorajaus siis tarkoittaa käytännössä päiväkodissa järjestettävässä esiopetuksessa?

- Jos ryhmässä työskentelee yksi opettaja, ei ryhmän lapsimäärä voi missään tilanteessa esiopetuksen aikana ylittää 20 lasta.

2019 syntyneelle lapselle on tehty erityisen tuen päätös ja päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta. Huoltajat eivät valinneet lapselle vapaaehtoista esiopetusta kuluvalle toimintakaudelle. Nyt lapsi aloittaa oppivelvollisuutensa esiopetuksessa. Tuleeko lapselle laatia aiemman erityisen tuen päätöksen mukaisesti HOJKS vai uuden lain mukainen lapsikohtaisen tuen suunnitelma 1.8. alkaen?

- Mikäli lapselle ei ole aloitettu laatimaan HOJKS:a ennen 1.8.2025, niin suunnitelma joka lapselle tehdään on 20 e §:n mukainen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma, jonka sisällöstä määrätään esiopetuksen osalta tarkemmin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5.3.2.

6-vuotias aloittaa pidennetyn oppivelvollisuutensa 1.8.2025. Onko hänellä oikeus myös toiseen esiopetusvuoteen 1.8.2026 jälkeen, vaikka laki tämän osalta muuttuu? Vai pitääkö tässä tilanteessa huoltajan anoa perusopetuksen aloittamista myöhemmin?

- Lapsella on oikeus esiopetukseen, jos se on lapsen edun mukaista, mutta perusopetuksen aloituksen myöhentäminen tulee tehdä esiopetuksen opetussuunnitelman luvun 5.5.5 mukaisesti myös pidennetyn oppivelvollisuuden päätöksen saaneille lapsille.

Onko millään tavalla mahdollista se, että lapsi aloittaisi esiopetuksen vuotta myöhemmin? Jos lapsi saisi päätöksen myöhennetystä oppivelvollisuudesta esimerkiksi ollessaan vielä 5-vuotias?

- Perusopetuslain 26 a §:ssä säädetään, että *Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan*. Tästä on johdettavissa, että esiopetuksen tavoitteet voi saavuttaa joko osallistumalla esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna tai muilla tavoin. Tämä muilla tavoin voi tarkoittaa esimerkiksi varhaiskasvatukseen osallistumista.
- Jos psykologisten tai lääketieteellisten selvitysten perusteella selvää, ettei lapsella ole vielä edellytyksiä suoriutua opiskelusta, hän voisi aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin (perusopetuslaki, 27 §). Lapsella on oikeus osallistua esiopetukseen, kun perusopetuksen aloitusta on myöhennetty.

Opetuksen järjestäjän päätöksellä lapsi voi osallistua esiopetukseen perusopetuksen aloittamista edeltävänä vuonna, mikäli lapselle on psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella tehty päätös perusopetuksen aloituksesta vuotta säädettyä aiemmin.

Ymmärsinkö oikein, jotta tämä voisi toteutua lapsella tulisi olla päätös perusopetuksen aloituksesta vuotta säädettyä aiemmin 4-vuotiaana tai viimeistään sen vuoden syksynä, kun hän täyttää 5-vuotta?

- Jotta lapsi voisi osallistua esiopetukseen vuotta ennen perusopetuksen aloitusta, tulisi päätös perusopetuksen aloituksen aikaistamisesta tehdä sinä vuonna, kun lapsi täyttää 5 vuotta.

Onko huoltajan vastuulla hankkia esim. psykologinen lausunto, jossa perusopetuksen aloituksen aikaistamista suositellaan vai kenen vastuulla se on? Voiko julkinen terveydenhuolto kieltäytyä kyseisen lausunnon tekemisestä, eli täytyykö huoltajien silloin hankkia lausunto yksityisen kautta. Entä jos varhaiskasvatuksessa/ esiopetuksessa ollaan sitä mieltä, että aikaistaminen ei ole ajankohtaista. Minkä perusteella päätös tehdään?

- Huoltajan vastuulla on hankkia tarvittavat lausunnot hakemuksen liitteeksi, ja huoltaja selvittää, mikä taho antaa tämänkaltaisen lausunnon.
- Kielteinen päätös tehdään varhaiskasvatuksen/esiopetuksen asiantuntemuksen perusteella. Päätös on aina opetuksen järjestäjällä.
- Päätös aikaistamisesta voidaan tehdä, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua opiskelusta.

Voidaanko esiopetus järjestää poikkeavasti, jos perheessä on vakava sairaus eikä esim. lapsi voi tulla esiopetukseen ettei infektiot tartu perheenjäseneneen esim. perheessä sisaruksella syöpä?

Tehdäänkö päätös poikkeavasta järjestelystä silloin, jos on päätetty että esiopetusikäinen lapsi jää yksikössä olevaan varhaiskasvatuksen erityisryhmään, sen sijaan että siirtyisi esiopetusryhmään?

- Päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä (POL 18 §) tehdään vain kyseisen lapsen terveydentilaan liittyvästä syystä.

Voidaanko esiopetuksen oppimäärää rajata määräaikaisesti (lyhennetty esiopetuspäivä)? OKM:n webinaareissa on ohjeistettu, että perusopetuksen puolella tämä POL 18 § tarkoittaa pysyvää vapautusta oppiaineesta (esim. vapautus ruotsin kielestä). Määräaikainen vapautus oppimäärän suorittamisesta perusopetuksessa on ohjeistettu tehtäväksi POL 20 h § soveltaen.

- Perusopetuslain 20 h §:ä ei sovelleta esiopetukseen.
- Esiopetuksessa poikkeava järjestäminen tehdään POL 18 § mukaisesti vain lapsen tilanteesta johtuvilla, terveydentilaan liittyvillä syillä
- Päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä on voimassa määräajan, enintään lukuvuoden.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki 1.8.2025 alkaen

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

- Yleinen tukiopetus
- Opetuskielen tukiopetus
- Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Lapsikohtaiset tukitoimet

- Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- Erityisopettajan opetus pienryhmässä
- Tulkitsemispalvelut
- Avustajapalvelut
- Apuvälineet

Varhennettu oppivelvollisuus 1.8.2026 alkaen

Jatkumo opetuksen järjestämiseen perusopetuksessa

Esiopetus 5- ja 6-vuotiaille, joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite

Pidennetty oppivelvollisuus 31.7.2026 asti

Muut opetuspalvelut

Erikoissairaanhoidon potilaana olevan lapsen opetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Opetuksen poikkeava järjestäminen (terveydentilasta johtuen)

Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Mm. eriyttäminen, kielitietoinen opetus, opetusryhmien muodostaminen siten, että opetukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa, erilaiset pedagogiset järjestelyt (esim. toimintojen toisto ja ennakoitavuus sekä ryhmäkohtaiset apuvälineet), erilaiset rakenteelliset järjestelyt (esim. avustava/ohjaava henkilöstö ryhmässä) sekä vahvuuksien huomioiminen

Ryhmäkohtaiset tukimuodot opetusjärjestelyjen lisäksi

- Opettajan antama yleinen tukiopeus
- Opettajan antama opetuskielen tukiopeus
- Erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Lapsikohtaiset tukitoimet

- Erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- Erityisopettajan opetus pienryhmässä
- Tulkitsemispalvelut
- Avustajapalvelut
- Apuvälineet

Monialainen yhteistyö

Monialaisen yhteistyön määrittely esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 1/2

- Moniammatillinen vs. monialainen yhteistyö
- Monialaisella yhteistyöllä tarkoitetaan eri hallinnonalojen ammattilaisten yhteen kokoavaa ja niiden rajat ylittävää toimintaa ja yhteistyötä.
- Yhteistyötä tehdään **ensisijaisesti opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten** (ml. lastenneuvola) kanssa. Muita keskeisiä yhteistyötahoja ovat muut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, kuten terapiapalvelut, kasvatus- ja perheneuvonta sekä lastensuojelu.
- Mikäli lapsella on esimerkiksi terveydentilasta, sosiaalisista olosuhteista tai muusta syystä johtuen elämässä tilanne, joka vaikuttaa hänen oppimiseensa tai esiopetukseen osallistumiseen, esiopetuksen henkilöstö tekee suunnitelmallista monialaista yhteistyötä.
- Monialaista yhteistyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus.
- Monialainen yhteistyö toteutetaan ensisijaisesti huoltajan suostumuksella.
- Yhteistyötä tehtäessä tulee noudattaa salassapitoa ja tiedonsiirtoa koskevia säännöksiä.

Monialaisen yhteistyön määrittely esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2/2

- Esiopetuksen toimipaikassa tehdään tarvittaessa monialaista yhteistyötä liittyen terveydenhuollon järjestämään ja toteuttamaan lääkinnälliseen kuntoutukseen ja apuvälineiden käyttöön.
- Esiopetuksen henkilöstö ei vastaa lapsen kuntoutuksen toteuttamisesta, mutta tekee tarpeen mukaista yhteistyötä lasta kuntouttavien ammattilaisten kanssa.
- Yhteistyössä tulee sopia selkeästi vastuut ja periaatteet, miten lapsen kuntoutuksen toteutus yhteensovitetaan esiopetuksen järjestämisen kanssa.
- Kuntoutuksen järjestelyissä tulee huomioida aina lapsen etu.

Opiskeluhuollon kokonaisuus

- Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä lasten ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Yhteisöllinen opiskeluhoito on ennalta ehkäisevää ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoitoa esiopetuksessa. Se on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä.
- Lisäksi lapsilla on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut.
- Opiskeluhoitopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat.

Opiskeluhuollon kokonaisuus

Opiskeluhuolto

Lapsen, oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä, ylläpitämistä ja niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetus-, koulu- ja oppilaitosyhteisössä.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

- Ensisijaista
- Ehkäisevää
- On kaikkien yhteinen tehtävä

Lapset, oppilaat ja opiskelijat

- Osallisuus
- Hyvinvointi
- Oppiminen

Opiskeluympäristö

- Terveellisyys
- Turvallisuus
- Esteettömyys

Opiskeluhuoltopalvelut

- Koulu-/opiskelu-terveydenhuolto
- Kuraattoripalvelut
- Psykologipalvelut

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

- Ehkäisevää
- Tukea antavaa

Monialainen
asiantuntijaryhmä

Erityisoppilaitoksen
järjestämät sosiaali-
ja terveyspalvelut

Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

- Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki, jota annetaan esiopetusryhmässä, muodostaa kokonaisuuden opiskeluhuollon kanssa. Yhdessä ne edistävät oppimisen ja osallistumisen lisäksi lasten osallisuutta ja yhteisöön kiinnittymistä.
- Opiskeluhuollon avulla edistetään ja ylläpidetään lasten oppimista, psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia.
- Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti yhteisöllisenä opiskeluhuoltona, ja se on keskeinen esiopetukseen osallistumisen tukemisen muoto.
- Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla vaikutetaan ensisijaisesti koko yhteisön toimintakulttuuriin. Yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen on keskeistä, jotta lasten erilaisiin tarpeisiin voidaan vastata vaikuttavalla tavalla.
- Oikeudesta saada yksilökohtaisena opiskeluhuoltona opiskeluhoitopalveluja sekä työntekijöiden velvollisuudesta niihin ohjaamiseen säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa.
- Opiskeluhuollosta määrätään tarkemmin luvussa 6.

Yhteydenotto opiskeluhuoltopalvelujen saamiseksi, 16 § Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

- Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhuoltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.
- Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä 15 §:n 1 momentissa säädetyssä määräajassa.
- Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhuollon työntekijään, jollei 18 §:n 2 momentissa tai muussa laissa säädetä toisin.

Monialaista yhteistyötä koskevat velvoitteet suunnitteluun ja tuen toteuttamiseen liittyen (esiopetus)

Esiopetuksen järjestämispaikka tai koulu

- Lukuvuosisuunnitelmassa kuvataan, miten ryhmäkohtaiset tukimuodot suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan. Lisäksi kuvataan oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn- ja vastuunjako, moniammatillinen ja **monialainen yhteistyö** sekä huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö.
 - *Lukuvuosisuunnitelma laaditaan päiväkodin johtajan tai rehtorin johdolla, ja ohjaa esiopetuksen järjestämispaikan tai koulun toimintaa*

Lapsen tuen suunnittelu ja toteuttaminen

- **Monialaista yhteistyötä tehdään tarvittaessa** lapsikohtaisten tukitoimien suunnittelussa ja toteuttamisessa. Tämä ei kuitenkaan ole edellytys tukitoimien toteuttamiselle.
- **Esiopetuksen henkilöstön on tehtävä monialaista yhteistyötä erityisesti silloin**, kun lapsikohtaiset tukitoimet eivät tue lasta ja hänen kokonaistilannettaan riittävästi tai haastava tilanne olisi riski lapsen fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle tai sosiaaliselle hyvinvoinnille.
- Lapsikohtaiset tukitoimet esiopetuksen henkilöstön toteuttamina kohdentuvat aina oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukemiseen eivätkä korvaa sosiaali- ja terveystalvveluja.

Monialainen yhteistyö lapsen tuen tarpeen arvioinnissa

- Tuen tarpeen arvioinnista vastaa esiopetuksen opettaja. Jos esiopetusryhmässä työskentelee kaksi opettajaa, opettajat tekevät arviointia yhdessä. Erityisopettaja osallistuu tarvittaessa tuen tarpeen arviointiin.
- Myös muu henkilöstö, opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset tai huoltaja voi tehdä aloitteen tukitoimien tarpeen arvioimiseksi.
- Jos lapsen tuen tarpeen arviointi edellyttää **monialaista osaamista**, osallistuvat tukitoimien tarpeen arviointiin **tarvittaessa lisäksi** opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset tai muut asiantuntijat.
- Lapsen asioissa moniammatillista ja monialaista yhteistyötä tehdään aina **ensisijaisesti perheen sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa**. Huoltajan suostumuksella lapsen tuen tarpeen arviointiin voidaan pyytää muita asiantuntijoita sosiaali- ja terveyspalveluista.
- Monialainen yhteistyö **tukee lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioimista**.
- Monialainen yhteistyö tai lääketieteellisen lausunnon tai tarkan diagnoosin saaminen päätöksen liitteeksi **ei ole edellytys tuen suunnittelulle, toteuttamiselle tai tukea koskevan päätöksen tekemiselle**.

Tuen toteuttamista koskeva suunnitelma ja tukea koskeva päätös

Tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

- Monialainen yhteistyö ensisijaisesti opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten kanssa lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa **voi tukea lapsikohtaisten tukitoimien suunnittelemista.**

Tukea koskeva päätös

- Yhteistyö **ei ole kuitenkaan edellytys tukitoimista tehtävän päätöksen tekemiselle.**
- Lausunnosta voi olla apua opetuksen järjestäjälle päätöksen tekemisessä.

Varhennetun oppivelvollisuuden tarpeen arvio

1.8.2026 alkaen

- Arvioitaessa varhennetun oppivelvollisuuden tarvetta lapselle, tulisi vammaa, sairautta tai toimintakyvyn rajoitetta tarkastella eri näkökulmista, jotta saadaan kokonaiskuva lapsen tuen tarpeista ja oppimisen edellytyksistä.
- Yhteistyö on tärkeää, jotta lapsen oppimisen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen muodostaa lapsen edun mukaisen jatkumon.
- Varhennettua oppivelvollisuutta koskevaa hallintopäätöstä tehtäessä hyödynnetään lapsesta mahdollisesti annettuja psykologisia tai lääketieteellisiä lausuntoja tai muuta vastaavaa selvitystä. Päätöksenteon kannalta olennaista on, että lausunnosta tai selvityksestä käy ilmi, miksi lapsi hyötyisi varhennetusta oppivelvollisuudesta.

Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen saaneet lapsen siirtyminen perusopetukseen 1.8.2026 alkaen

- Esi- ja perusopetuksen henkilöstö tekee moniammatillista ja monialaista yhteistyötä, kun arvioidaan perusopetukseen siirtyvän varhennetun oppivelvollisuuden päätöksen lapsen opetuksen järjestämistä ja tukitoimia perusopetuksessa.
- Tietty lääketieteellinen diagnoosi ei automaattisesti tarkoita tiettyjen tukitoimien toteuttamista tai päätöstä perusopetuksen järjestämisestä oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella. Arviointiin perustuvaa tukea koskevaa päätöstä ei tehdä ainoastaan lääketieteelliseen arvioon pohjautuen, koska perusopetuksessa opetushenkilöstön tuki kohdentuu aina oppimisen ja koulunkäynnin tukemiseen ja tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle oppilaalle opetussuunnitelman tavoitteiden ja perusopetuksen oppimäärän saavuttaminen sekä opetukseen osallistuminen.

Esiopetuksen järjestäminen poikkeavasti terveydentilasta johtuvasta syystä (18 §)

- Lapsen esiopetus voidaan järjestää osittain toisin kuin perusopetuslaissa ja -asetuksessa säädetään ja määrätään, jos se on perusteltua lapsen terveydentilaan liittyvästä syystä. Esimerkiksi lapsen pitkäaikaissairaus voi estää tai vaikeuttaa lapsen osallistumista esiopetuksessa järjestettävään opetukseen. Esiopetukseen osallistumisajan lyhentäminen tai esiopetuksen poikkeava järjestäminen ei ole mahdollista ilman päätöstä esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä. Hallintopäätös tulee tehdä aina, jos poikkeaminen ei ole tilapäinen tai vähäinen.
- Huoltaja tekee opetuksen järjestäjälle hakemuksen esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti. Päätös voidaan tehdä vain lapsen tilanteesta johtuvilla, terveydentilaan liittyvillä syillä. Terveydentilan arvioivat terveydenhuollon ammattilaiset. Hallintopäätöstä varten tarvitaan asiantuntijalausunto esiopetukseen osallistumiseen vaikuttavasta tilanteesta, joka liitetään huoltajan hakemukseen. Koska kysymyksessä on opetuksen järjestäjän päätös, tulee päätöksen tekijän aina arvioida lapsen kokonaistilanne myös pedagogisesti eli miten lapsen oikeus esiopetukseen mahdollistuu. Päätös esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä tehdään aina tapauskohtaisesti yksittäisen lapsen tilanteen perusteella. Päätöksen on oltava lapsen edun mukainen.

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

5.4. Monialainen yhteistyö

- Opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet

6.1 Paikallisesti päätettävät asiat ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma

Opetuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoillon kokonaisuuden toteuttamiseksi opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma. Se sisältää opetuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhoitotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoillon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta) sekä esiopetusyksikkökohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1-5.

4) Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- opiskeluhoillon monialainen yhteistyö oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä
- yhteistyö esiopetuksen ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoido

Kysymykset Padletissa osallistujille

- Millaisia yhteistyökäytänteitä teillä on monialaisen yhteistyön toteutumiseksi?
- Millaista yhteistyötä teette opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa?

Sairaalaopetus ja sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelu

5.5.2 Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen sairaalaopetus - esiopetuksen/sairaalaopetuksen järjestäminen

- Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetus järjestetään **ensisijaisesti lapsen omassa esiopetuksen järjestämispaikassa**.
 - Sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on kuitenkin velvollinen järjestämään **sairaalassa potilaana olevalle lapselle** opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista.
 - Hoidosta vastaavan sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös **muulle kuin sairaalassa erikoissairaanhoidossa potilaana olevalle lapselle** esiopetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua. Sairaalaopetusta tulee järjestää, jos esiopetusta ei muutoin pystytä järjestämään lapsen edun mukaisesti.
 - Myös kunnat, joissa sijaitsee erikoissairaanhoidon muu toimintayksikkö, voivat järjestää sairaalaopetusta erikoissairaanhoidossa olevalle lapselle.
- Sairaalaopetuksen päättyessä lapsi jatkaa siinä esiopetuksen toimipaikassa, johon hän kuului ennen sairaalaopetuksen järjestämistä.

TAULUKKO 1: SAIRAALAOPETUKSESSA 27.11.2019 OPISKELLEET OPPILAAT

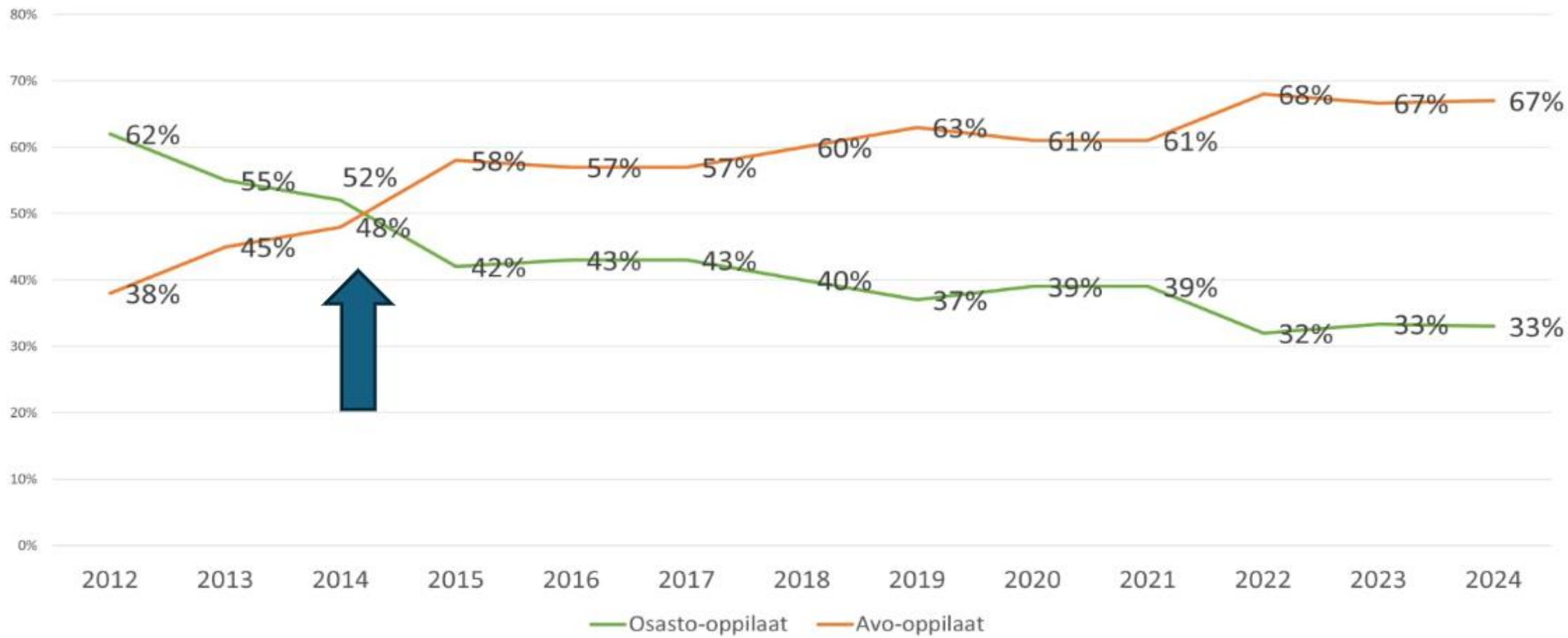
	yhteensä	tyttöjä	yleinen tuki	tehostettu tuki	erityinen tuki	pidennetty oppivelvollisuus	VSOP
esiopetus	3	3	2	1	0	0	0
1.lk	26	3	7	4	15	0	0
2.lk	49	16	7	4	38	2	7
3.lk	47	6	9	5	33	1	2
4.lk	65	19	7	8	50	3	5
5.lk	70	23	7	6	57	0	5
6.lk	83	31	19	4	60	4	10
7.lk	95	43	30	17	48	0	11
8.lk	133	80	42	34	57	0	48
9.lk	244	155	56	73	115	4	123
lisäopetus	5	1	1	2	2	0	3
yhteensä	820	380	187	158	475	14	214

Lähde: Äärelä ja Huusko (2021) Sairaalaopetus, Elmeri-koulut ja valtion koulukotikoulut. Kolmen vaativan erityisen tuen toimijan tilannekuva osana VIP-verkoston kehittämistä. Opetushallitus 2021:2

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Sairaalaopetus_Elmeri-koulut_ja_valtion_koulukotikoulut.pdf

Sairaalaopetus: Osasto- ja avo-oppilaiden suhteellisten osuuksien kehitys 2012–2024

(Lähde: Äärelä & Huusko 2024, lisättynä vuoden 2024 tilastointiaineistolla)

5.5.2 Erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen sairaalaopetus - sairaalaopetuksesta sopiminen ja päättäminen

- Lapsen esiopetuksen järjestämisestä sopivat
 - hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta
 - ja lapsen opetuksen järjestäjä
 - sekä lapsen kotikuntalain mukainen kotikunta taikka kotikunnattoman lapsen asuinkunta
- Esiopetuksen järjestämisestä on kuultava lasta, hänen huoltajaansa tai muuta laillista edustajaa sekä lapsen opetuksen järjestäjää ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisia.
 - Jos lapsen opetuksen järjestäjä on eri kunta kuin lapsen hoidon aikainen kotikunta, myös lapsen kotikuntaa tai asuinkuntaa on kuultava.
 - Päätös erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetuksen järjestämisestä (perusopetuslaki 4 a §)
 - Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, hallintopäätöksen tekee sairaalan sijaintikunta.

Onko sairaalaopetus ja sairaalakoulu olisi kaksi eri asiaa?

Sairaalaopetus: *Lapsen vakava sairaus tai vaikea elämäntilanne edellyttää erityistä pohdintaa esiopetuksen järjestämisessä* eli tämä tarkoittaisi esim. silloin, kun lapsi on sairaalassa pidemmän jakson esim. tapaturma liikenneonnettomuudessa tai leikkaus, josta toipuminen vie aikaa. Tällöin lapsi ei voi mennä sairaalakouluun vaan esiopetus/opetus täytyy järjestää osastolla lapsen terveydentila ja jaksaminen huomioiden.

Hoidosta vastaavan sairaalan toimintayksikön sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle kuin sairaalassa erikoissairaanhoidossa potilaana olevalle lapselle esiopetusta. Tämä tarkoittaisi sitten sairaalakoulussa järjestettävää opetusta?

- Sairaalaopetuksen järjestämisen paikasta ei ole määritelty laissa
- Sairaalakoululla on osoite, ja sairaalakoulu voi sijaita niin sairaalassa kuin koulussa – riippuu, miten alueella on järjestetty
- *Muu kuin sairaalassa erikoissairaanhoidon potilaana oleva lapsi on avohoidossa oleva potilas*

Sairaalaopetusyksiköt

Maassamme oli vuoden 2019 loppuun saakka 25 sairaalaopetusyksikköä sijoittuneena eri puolille maata siten, että eteläisin yksikkö sijaitsee Raaseporissa ja pohjoisin Rovaniemellä. Alla olevassa luettelossa yksiköt on jaoteltu yliopistosairaaloiden erityisvastuualueiden (Valtioneuvoston asetus 156/2017) mukaisesti:

Lähde: Äärelä ja Huusko (2021) Sairaalaopetus, Elmeri-koulut ja valtion koulukotikoulut. Kolmen vaativan erityisen tuen toimijan tilannekuva osana VIP-verkoston kehittämistä. Opetushallitus 2021:2 https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Sairaalaopetus_Elmeri-koulut_ja_valtion_koulukotikoulut.pdf

Helsingin yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualue

- Kalliimaan koulu, Tuusula
- Kanervikon koulu, Lahti
- Kimpisen koulu / Saimaan koulu, Lappeenranta
- Keinumäen koulu, Espoo
- Sophie Mannerheimin koulu, Helsinki
- Tammipuiston koulu, Ekparkens skola, Raasepori - Raseborg
- Tähteenkadun koulu / Sairaalanmäen opetusyksikkö, Kouvola
- Zacharias Topeliuskolan, Helsingfors
- Viertolan koulu / Jokirannan opetuspiste, Vantaa

Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualue

- Keskustan yläkoulu / sairaalaopetus, Harjavalta
- Kiinamyllyn koulu, Turku
- Tiilimäen koulu, Pori
- Vaasan sairaalaopetus, Vaasa

Tampereen yliopistollisen sairaalan erityisvastuualue

- Alhoniityn koulu / Pitkäniemen sairaalaopetus, Nokia (lakannut 2020)
- Koivikkopuiston koulu, Tampere
- Nummen yhtenäiskoulu / Ahvenistonharjun koulu, Hämeenlinna
- Ruutipuiston koulu, Seinäjoki

Kuopion yliopistollisen sairaalan erityisvastuualue

- Alavan koulu, Kuopio
- Kukkulan koulu, Jyväskylä
- Urpolan koulu / Mikkelin lyseon koulu, Mikkelä
- Nepenmäen koulun sairaalaopetus, Tikkamäki, Joensuu

Oulun yliopistollisen sairaalan erityisvastuualue

- Kajaanin sairaalakoulu, Kajaani
- Mariankadun koulu, Kokkola
- Tiernan koulu / Sairaalakoulun yksikkö, Oulu
- Rovaniemen sairaalakoulu, Rovaniemi

5.5.2 Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu – mihin tarkoitukseen?

- **konsultatiivista tukea** lapsen oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi
 - tarkoituksena on vahvistaa
 - **opettajien ja muun henkilöstön** osaamista
 - vahvistaa varhaista tukea osana esiopetuksen toimintakulttuuria.
 - vahvistaa sairaalaopetuksen ja esiopetuksen henkilöstön moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön rakenteita.
- Oikea-aikaisella palveluiden antamisella lapsen omassa esiopetusryhmässä voidaan ehkäistä ongelmien kasautumista ja tukea esiopetukseen osallistumista.

5.5.2 Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu – palvelun järjestäminen

Missä tilanteissa järjestetään?

- Järjestetään sellaisissa tilanteissa, joissa **tarvitaan vaativaa monialaista osaamista** ennaltaehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseksi tai tekemiseksi **muiden kuin sairaalassa erikoissairaanhoidossa potilaana olevien lasten esiopetukseen**.
 - **on järjestettävä** myös muiden kuin **sairaalassa** erikoissairaanhoidon potilaana jo olevien lasten opetukseen.

Mikä tahoo järjestää?

- Sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan on varsinaisen sairaalaopetuksen lisäksi järjestettävä konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua lapsen omassa esiopetuksen järjestämispaikassa.

5.5.2 Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu – palvelusta sopiminen

- Konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta ja siirtymisen kannalta välttämättömästä tuesta sopivat
 - hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunta
 - ja lapsen opetuksen järjestäjä
 - jos lapsen opetuksen järjestäjä on muu kuin lapsen hoidon aikainen kotikunta tai ilman kotikuntaa olevan lapsen asuinkunta, myös lapsen kotikuntaa tai asuinkuntaa on kuultava
- Sairaalaopetuksen päättyessä lapsi jatkaa siinä esiopetuksen toimipaikassa, johon hän kuului ennen sairaalaopetuksen järjestämistä.

Opetuksen järjestäjän vastuut luvun 5.5 mukaisesti

Perusteissa määritellyt opetuksen järjestäjän vastuut

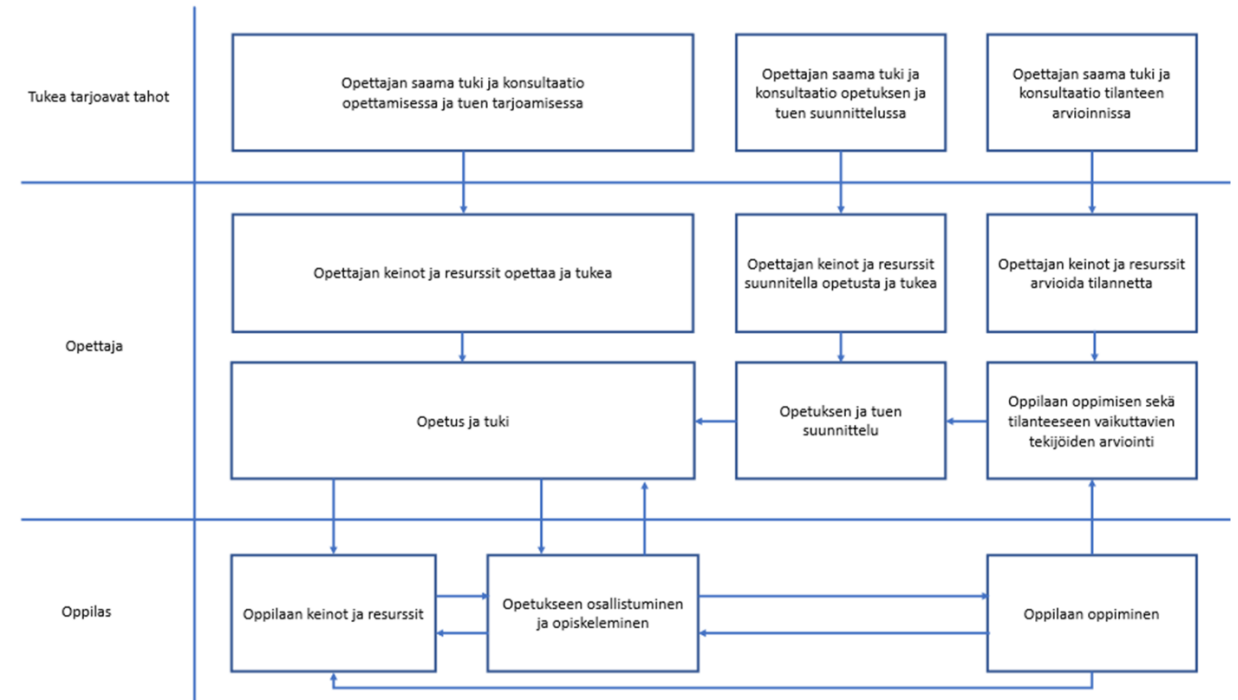
- järjestää ensisijaisesti erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetuksen lapsen omassa esiopetuksen järjestämispaikassa
- sopii hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta ja järjestää siirtymisen kannalta välttämättömän tuen esiopetuksen järjestämiseksi
- Päättää hallintolain mukaisesti
 - pidennetystä/varhennetusta oppivelvollisuudesta
 - **erikoissairaanhoidossa potilaana olevan lapsen esiopetuksen järjestämisestä**
 - muusta opetuspalvelusta
 - esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti
 - perusopetuksen aloituksen myöhentämisestä

Paikallisessa opetussuunnitelmassa tulee päättää ja kuvata

- Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksentekoon ja toteuttamiseen liittyvät yhteistyökäytännöt ja vastuut (voimaan 1.8.2026)
- **Sairaalaopetuksen järjestämiseen liittyvät yhteistyökäytännöt ja vastuut**
- **Sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelun toteuttamisen yhteistyökäytännöt ja vastuut**
- Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen ja päätöksentekoon liittyvät käytännöt ja vastuut
- Perusopetukseen aloittamiseen vuotta säädettyä myöhemmin kuuluva yhteistyö, käytännöt ja vastuut

Prosessikuvauksia tulossa, luonnosvaihe

- Koulun toiminnan kehittämisen prosessi
 - Kuinka koulun toimintakäytäntöjä kehitetään niin, että oppilaiden moninaiset tarpeet tulevat paremmin huomioiduksi
- Tuen hakemisen prosessi
 - Kuinka opettaja tai rehtori tulee tietoiseksi avun tarpeesta ja lähtee etenemään kohti ratkaisua paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa
- Konsultaation tilaamisen prosessi
 - Kuinka konsultaatiota haetaan, kuka ottaa yhteyttä kehenkin, mitä sovitaan
- Sairaalakoulun tarjoaman palvelun prosessi
 - Kuinka sairaalakoulu vastaanottaa tiedon tarpeesta, käsittelee sen ja tuottaa palvelun
- Konsultaation prosessi
 - Kuinka sairaalakoulun erityisopettaja tulee oppilaitokseen ja konsultoi
- Oppilaalle tarjottavan tuen eskaloitumisen prosessi
 - Kuinka oppilaalle tuen tarve tunnistetaan ja sen intensiteettiä tai sen tuottamiseen tarvittavaa intensiteettiä lisätään

Oppimisen tuen uudistus: valtionosuusjärjestelmän edellyttämien tietojen ilmoittaminen esiopetuksessa

**(sairaalaopetus ja konsultatiivinen
sairaalaopetuspalvelu)**

Kristiina Pirnes, erityisasiantuntija

**Opetushallitus/Valtionosuudet
valtionosuudet@oph.fi**

Valtionosuusjärjestelmän tiedonkeruut

- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 58 §:n mukaan valtionosuuden saajan tulee ilmoittaa valtionapuviranomaiselle rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot toiminnastaan ja taloudestaan. Valtionosuusjärjestelmän toimeenpano ja seuranta edellyttävät kustannuksia ja suoritteita koskevien tietojen keräämistä. Lisäksi kerätään rahoitusjärjestelmän kehittämisen ja seurannan kannalta tarpeellisia kustannus- ja suoritetietoja.
- Tiedonkeruut:
 - Opetushallituksen kustannustiedonkeruu, maaliskuussa
 - Kaikki valtionosuusjärjestelmän piirissä olevat esi- ja perusopetuksen järjestäjät ilmoittavat suoritetiedot, minkä lisäksi yksityiset opetuksen järjestäjät sekä valtio ja yliopistot ilmoittavat myös kustannustiedot (menot ja tuotot) edelliseltä rahoitusvuodelta.
 - Valtiokonttorin kuntatiedonkeruu (TOTT), huhti-toukokuussa
 - Kunnalliset esi- ja perusopetuksen järjestäjät ilmoittavat kustannustiedot (menot ja tuotot) edelliseltä rahoitusvuodelta.

Valtionosuusjärjestelmän tiedonkeruu muuttuu 1.8.2025

- Perusopetuslain muuttamisesta annetun lain (1090/2024, 30.12.2024) mukaisesti valtionosuusjärjestelmän toimeenpanoa varten kerättävät kustannus- ja suorit tiedot muuttuvat 1.8.2025 alkaen.
- Muutoksen edellyttämät, vuotta 2025 koskevat kustannus- ja suorit tiedot **ilmoitetaan keväällä 2026** Opetushallituksen kustannustiedonkeruussa sekä vastaavat kustannustiedot Valtionkonttorin kuntatiedonkeruussa (TOTT).
- Esiopetuksen suorit tietojen osalta **muutos** koskee konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun suorit tietoja (uusi tieto) sekä valtionosuusjärjestelmään kuuluvan opetuksen opetustunneista eriteltyinä erityisopettajan ryhmäkohtaisen opetuksen opetustuntien suorit tietoja (uusi tieto).
 - Huom! Vain konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun järjestäjä ilmoittaa suorit tiedot
 - Sairaalaopetuksen ja konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun opetuspäivien lukumäärät ilmoitetaan erikseen 1.8.2025 alkaen.
- Kustannustiedonkeruuta koskeva ohjeistus ja muu materiaali julkaistaan OPH:n valtionosuuksien verkkosivuilla osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/palvelut/valtionosuusjarjestelman-tiedonkeruut>

Muutos kuntatiedonkeruussa (TOTT) vasta 1.1.2026 alkaen

- **Keväällä 2026**, vuoden 2025 kustannustietoja koskevassa Kuntatiedonkeruussa (TOTT) **konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun kustannukset** sisältyvät sairaalaopetuksen kustannuksiin. Kevästä 2027 alkaen, vuonna 2026 toteutuneen sairaalaopetuksen ja konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun kustannukset ilmoitetaan erikseen.
- Kuntatiedonkeruussa (TOTT) nykyisen tukiopetuksen ja 1.8.2025 alkaen ryhmäkohtaisten tukimuotojen kustannukset sisältyvät opetuksen kustannuksiin, eikä niitä eritellä opetuksen kustannuksista jatkossakaan.
- Lisätietoa Valtiokonttorin hallinnoimasta kuntatiedonkeruusta, ks. Valtiokonttorin verkkosivu ”Näin raportoit taloustiedot Valtiokonttorille” <https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/kuntien-ja-hyvinvointialueiden-talouden-palvelut/nain-raportoit-taloustiedot-valtiokonttorille/>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos ja mukavaa kevään jatkoa!

Kristiina Pirnes

erityisasiantuntija, valtionosuudet

<https://www.oph.fi/fi/palvelumme/valtionosuudet>

valtionosuudet@oph.fi

Padletin purkua

Esiopetuksen opetussuunnitelman päivityksen toimeenpanon tuki

Oppimisen tuen uudistus -verkkosivuilta löydät tietoa opetussuunnitelman perusteiden päivityksestä

Oppimisen tuen uudistus

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on selkeyttää oppimisen tukea ja yhtenäistää oppimisen tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukemiseen.

Oppimisen tuen uudistus esi- ja perusopetuksessa

Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa → Oppimisen tuen uudistus perusopetuksessa → Lue lisää hallitusohjelman linjausten toimeenpanon valmistelusta Opetus- ja kul... OKM.FI →

Tältä sivulta löydät tietoa siitä, miten esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivitys etenee Opetushallituksessa vuosina 2024–2025.

Tältä sivulta löydät tietoa siitä, miten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden päivitys etenee Opetushallituksessa vuosina 2024–2025.

<https://www.oph.fi/fi/oppimisen-tuen-uudistus>

[Oppimisen tuen uudistus esiopetuksessa](#) –sivulta saat tietoa mm.

- Kevään webinaareista ja ilmoittautumisesta
- Webinaarien esitysmateriaalit
- Webinaarien tallenteet (katsottavissa 2 vko webinaarin jälkeen)
- Muutoksista ops-perusteissa
- Tulossa olevista tukimateriaaleista
- Viestintää oppimisen tuen uudistuksesta

Opetushallituksen pysyvät tukimateriaalit oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki muuttuu esiopetuksessa 1.8.2025 alkaen. Tälle sivulle kootaan tukimateriaalia, joka tukee paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman toimeenpanoa.

Jaa

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki tarkoittaa ratkaisuja, joita lapsi tarvitsee oppimisessa ja opetukseen osallistumisessa. Kaikissa esiopetusryhmissä tulee toteuttaa oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä osana esiopetuksen perustoimintaa.

Perusopetuslain mukaan lapselle on oikeus saada oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukea, kun hän sitä tarvitsee. Kun tuen tarve havaitaan, esiopetuksen järjestämispaikan eli koulun tai päiväkodin on tarjottava sitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lapsen omassa ryhmässä. Ryhmässä annettava tuki voi olla yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/esiopetus/oppimisen-ja-esiopetukseen-osallistumisen-tuki>

Kevään ja kesän 2025 aikana julkaistaan mm.

- Oppimisen tuesta selkeästi
- Siirtymäajat
- Videot (kesto 15-30 min.)
- Keskeiset käsitteet
- Tuen toteuttamista koskevan suunnitelman ja tukea koskevan päätöksen
 - mallilomakkeet
 - prosessikuvaukset
 - tietomallit
- Ohjeita hallintolain mukaiseen päätöksentekoon

> Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014), voimaantulo 1.8.2025 (ePerusteet)

 Katso myös

- > Oppimisen tuesta kysyttyä (okm.fi)
- > Oppimisen ja koulunkäynnin tuki (okm.fi)
- > Oppimisen ja koulunkäynnin tuki (perusopetuksen oppimisen tuen tukimateriaalit)
- > Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa
- > Inklusio varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita käsittelevät koulutukset keväällä 2025

Teemawebinaarit eri asiakokonaisuuksista

Webinaareissa vastataan aiheita käsitteleviin kysymyksiin, jotka lähetetty ilmoittautumisen yhteydessä.

- 19.3. klo 14–15.30 - oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot esiopetuksessa
- 27.3. klo 14–15.30 - lapsikohtaiset tukitoimet, niiden tarpeen arviointi ja toteuttamisen suunnittelu
- 9.4. klo 14–15.30 - tukea koskeva päätös ja tiedonsiirto
- 24.4. klo 14–15.30 - esiopetuksen poikkeava järjestäminen, varhennettu oppivelvollisuus sekä perusopetuksen aloituksen aikaistaminen ja myöhentäminen
- 7.5. klo 14–15.30 - sairaalaopetus ja sairaalaopetuksen konsultaatiopalvelu sekä monialainen yhteistyö
- **21.5. klo 14–15.30 - mm. valtiosuusrahoituksen muutokset, julkaistavista tuen toteuttamista koskevan suunnitelman ja päätöksen mallilomakkeista sekä kysymykset, joihin ei ole aiemmissa webinaareissa vastattu**

Webinaarien sisältöjen mukaisesti julkaistaan videot
Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki –sivustolla

Fortbildning på svenska om grunderna för förskoleundervisningens läroplan våren 2025

Webbinarier om de uppdaterade grunderna för förskoleundervisningens läroplan

- 6.3 kl. 14.00–16.00
- 11.3 kl. 14.00–16.00

Gemensamma temawebbinarier för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen

- 25.3 kl. 14.30–15.30:
[Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och grupp-specifika stödformer](#)
- 3.4 kl. 14.30–15.30:
[Barn-/elevspecifika stödåtgärder, bedömning av stödbehov, plan för genomförande av stöd och beslut om stöd](#)
- 29.4 kl. 8.30–9.30:
[Svar på vanliga frågor](#)

Stödmaterial om innehållet i grunderna för förskoleundervisningens läroplan publiceras på Utbildningsstyrelsens webbplats

Esiopetuksen ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus ePerusteet-palvelussa ja ePerusteet –klinikat

Paikallinen opetussuunnitelmatyökalua (OPS-työkalu) on päivitetty perustemuutoksen mukaisesti.

- OPS-työkalun ohjeet (esiopetus): <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opas/9359595/tiedot>

ePerusteet -klinikalla on mahdollisuus esittää kysymyksiä OPS-työkalun ja paikallisten opetussuunnitelman muutosten päivittämiseen liittyen.

Kevään ePerusteet-klinikoiden ajankohdat:

- 16.4. klo 14-15 <https://tapahtumat.oph.fi/event/Z7Mdo/FI>
- **22.5. klo 13-14** <https://tapahtumat.oph.fi/event/AX5qb/FI>

Kysymyksiä ePerusteista: eperusteet@opintopolku.fi

Opetushallitus kouluttaa myös maksupalvelutoimintana

- Kehittämispäivät, räätälöidyt koulutukset, etänä... Kysy lisää vaihtoehtoista! Också på svenska!
- Asiantuntevat ja osaavat kouluttajat suoraan tiedon ääreltä!
- esiopetus@oph.fi
- utbildning@oph.fi

Kysyttävää esiopetuksesta ja esiopetuksen oppimisen tuesta?

esiopetus@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

